

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papirkereskedése Csikszereida, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.

— Telefon hívószám 20. —

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ÉLTHES GYULA

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor. (Külföldre 20 K
Félévre 8 kor. Negyedévre 4 kor.

Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak
Kéziratok nem adnak vissza.

Új év.

A naptári évforduló és egy-egy új esztendő sokat jelent az egyes ember rövidre szabott életében. A statisztika tanúsága szerint hiába keresnénk Matuzsaalemeket a földi lakók között, sőt kevesen vannak, akik a 70 évet élt Dávid korát elérik. Az idők forogtatásában, az emberiség történelmében azonban tizenkét hónapnak legfeljebb csak annyi a jelentősége, mint a láthatatlan paránynak a végtelen természetben.

Egyes nevezetes évek kivételt alkotnak, nem mintha evszaki és meteorológiai tekintetből, lényegesen különbözőnek századok és évezredek rendes lefolyású éveitől, hanem mert a kivételes esztendők korszakfordulót jelentenek és mérföldjelzők az emberiségnek a tökéletesedés felé vezető útján.

Az 1918-iki év, melynek küszöbén állunk, nemcsak nevezetes időpontnak ígérkezik, hanem — a jelek és tünetek szerint — korszakos fordulót jelent a homo sapiens misztikus eredetű s magasba törő evolúciójában.

Ha a most beköszöntő év a háboru végét és a világbéke helyreállítását jelentené csak, akkor is a történelem egyik legfontosabb eseményét jelezne, ám ha fűrkésszük a népeket és fajokat átalakító politikai, gazdasági és művelődési hatásokat, melyek ez év csiráiból ki fognak virágozni, azt kell mondanunk, hogy Krisztus születése óta egyetlen

egy esemény, még Amerika fölfedezése, Guttenberg találmánya és a francia forradalom sem gyakorolt az emberiségre olyan átalakító hatást, mint amilyen várható a mostani világháboru, illetőleg a remélhetően még ez évben bekövetkező béke nyomán.

Határjelzőnél állunk, mértföldjelzőhöz értünk. Leróttunk újból egy háborus esztendőt, a melyről most, utólag látjuk, hogy döntő volt a világegésben.

Diadalmas harcok, büntető ítéletek közt kezdődött, váratlan fordulatok közt folytatódott s az év utolsó negyedében a hitszegő olasz kapott seregeinktől végzetes ütést.

A harc még áll. A kik jól tudják, hogy a békekötés ténye rájuk nézve hatalom- és nimbuszvesztést jelent, még egyre ütik a vasat a háboru mellett. De a népek, az agyonkínzott, végtelenségig sauyargatott milliók most már elfojthatatlan vágygyal követelik a megváltó békét.

A karácsony és az év vége már a boldogabb jövő zenéjét visszhangozza: folynak a béketárgyalások s ha a kezdet nehéz is, ha kelet és nyugat, a forradalmi Oroszország és a központi hatalmi csoport minden pontban az első percben nem is jár egy nyomon, azért kétségtelen, hogy a breszt-litovszki tárgyalásokból sarjad ki az általános béke.

Az új év, a melynek boldogsága az első reggel megszokott köszöntése, úgy hát csakugyan boldogabbnak ígérkezik,

mint az elmúlt év. Egy' éve még telve aggodalommal, borús gonddal fűrkész-tük az ismeretlen jövőndő titokzatos napjait. Most pedig merjük hinni, hogy a bekövetkező 1918-ik évben elnémulnak a fegyverek és világszerte megdobbannak a szívek. A kicsiny bimbóból pompás virág, a sok vágyból édes valóság, a háboruságból teljes békeség lesz. Ex oriente lux. Napkelet felől támad a békeség diadalmas fénye s lassanként urrá lesz a meggyötört, ágyufüstbe burkolt világon.

Szívesen bucsuzunk a multtól s mosolyogva köszöntjük a jövőndőt. Amaz közelebb hozott a végleges diadalhoz, emez visszaadhatja a világ békéjét.

Boldog új esztendőt! Száll a köszöntés ajkról ajkra. Most az egyszer igazi boldogságot hoz, ha — meghozza a békét.

Elég volt a boldogtalan, rombolást hozó évekből, megérdemeljük már a boldog, békés új esztendőt.

A háboru után.

Csikszentmárton, január 2.

Általánossá lett az a különben kialakult vélemény, hogy a ma még dúló háboru követő békekötés után az egyes hadviselő államok oly gazdasági feladatok megoldása elé állítatnak, — melyeknek radikális, halasztást nem tűró s mindenek előtt tervszerű megoldásától függ, hogy az egyes államok a háboru által rájuk rótt óriási terheiket teherbíró képességük fokozása által elviselhessék. Látjuk, hogy a törvényhozás, gazdasági

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Karácsony újra jön.

Bukovina, 1917. december.

Fehér hó, tiszta hó az utcán. A házakon, a fakon. Suttogó levelétől megfosztott ág kristályként csillogtatja szűz havát a télnek, amint a békére térő nap kései sugarával reávilan. Imént mely kód bolyongott a két gazdájú falu között, de már továtűnt a sűrű para: zöldeskéknek látni a nem messzi égtányért, rajta esticsillagok, pásztortűzek az éjszakában tűnnek elő. Alább, körös-körül jóleső fehérség mindenütt. Az utszéli patak amugy lélegzik a jó hidegben, szürke, vékony párat lehel ki magából.

Megyek. Kivánóan ropog lábam alatt az uthava, hosszan csesszen-csosszan az errejáró szán. Szaporán igyekszem odébb, a friss hideg rózsára csipi arcomat. Noha vigan dudorászó kályha mellé vágyom, mégis, mintha kellemes volna e dermesztő frissesség, az az élénk hóropogás talpam alatt, tetszik nekem, sőt élvezem talán, mert csak ennyi él velem az idegen helyen, csak ez marad meg abból a világból nekem, amit oly régóta nélkülözök már.

Nem mehetek oda, ahová szeretnék; ahol lenni óhajtanék, nem visznek el arra, nem te-

hetem azt, ami jólesik nekem, másoktól függ, vajjon holtrafáradtan egy sarokba pihenni térhetek-e? Megyek az utcán. De nem addig ám, ahová kívánám, nem mehetek ama templomig, ott azon a kis dombon; nem járhatok tova, abba a tulsó erdőbe melegegetadó fáért, mert élőhatár, emberfal állja el utamat, vaszörnyetegek okádnak reám, gyenge emberre, csak nem messzire innen.

Csillogó hó, tiszta hó az utcán: jön, felénk tart szent Karácsony ismét. Hangtalanul érkezik meg csillagos éjszakán, velünk lesz, aztán magunkra hagy újra. Szólhatunk-e hozzá, vajjon? Ha szólhatnánk legalább!

Csillogó éjjelen, szűzfehér már minden: megjön a kis Jézus, megérkezik újra. Vigasztalni próbál, reménykedni tanít s vajjon hallgathatjuk-e, vajjon rágondolhatunk-e, örülhetünk-e így igazán, pusztán bár, de éppen annál fogva: szent örömmel Neki?

Mert külsőkben aligha.

Csillogó szánkón nem jön erre angyal, dűsan rakott ajándékszákot nem dobál le nekünk, ózonillatával a reménység fája ottmarad az erdőn, nem gyújtja meg ágait a karácsonyfa-gyertya... Éjféle ünnepre az otthoni harang nem hív minket össze, nem szólal meg csipőhideg éjszakánkon semmi, hanemha egy harangból lett ágyu megszokott dörgése...

Nem ültetnek szép fehér asztalhoz, illatos kálacsalsal nem kínál meg senki, dióba játszani nem fogunk mi, újra, nincs amire várunk, nincs amiért virrasszunk: messze falunk nagyharangja nem hallszik el ide...

Meglehet: összegyűlünk a szentestén, szőlünk is valamit, nem is, majd lesz egy pillanat, mindenki hallgat, meleg csend terpeszkedik szét, nem szól senki, de mindenki a másik szemébe néz, a szemek beszélnek akkor, a lelkek kérdezik egyikamást: vajjon mit csinálnak otthon?

És együtt ülnek odahaza is. Valami különös melegség ömlik szét a lelkekben, az arc is kipirosodik bele. Várnak, szólnak, hallgatnak, várnak. Csingilingi-ceingilingi megszólal az örömsengő s betoppan az angyal, a fehér, a szelíd, a drága Jézus küldötte ezerfényes, friss havas karácsonyával. Körülállják, csacsogó ajkukon édesörömmel kiáltanak fel a kicsikék: jajdeszép, jajdeszép! De egyszerre megszakad a boldog zsi bongás, szomorú csend körül, egymásra néz a csillogófa elébb hangos népe, a szemek beszélnek, a lelkek faggatják egyikamást: vajjon mit csinálnak ottkinn?

Csillogó mesevilág, gyertyalángtól meggyuladt sercegő fenyőág, szikrátszóró szürke kigyó: jajdeszép, jajdeszép! Künn gyengepelyhek hullanak alá, kergetik egymást a vén toronyóra mutatói, otthagya övéit a görnyedt

egyesületek, pénzügyi és gazdasági szaktekintélyek, kereskedelmi és iparkamarák, a sajtó egymással versenyezve látnak hozzá a nagy probléma megoldásához s nem egy törvényhatóság foglalkozott már a kérdéssel. A többtermelés eszméje a gyakorlati megvalósulás előtt áll. A gazdasági átmeneti miniszterium megalkotásával pedig a törvényhozás már is a tettek mezéjére lépett.

Midőn így a maga nagyszabású vonásában tekintjük a nagy problémát, az egész országra kiható vonatkozásában, — a patriotizmus is önkéntelenül elé tolakszik.

Nem lehet közömbös ránk, — világosabban beszélve csikiakra, hogy mily szerep vár a nagyszabású kérdés megoldásánál a vármegye lakosságára? A hosszú és csaknem emberfeletti erőt igénybe vevő háboruban rettenetes mérvben vérzett, majd az oláh betörés folytán vagyonában érzékenyen szenvedett Székelyföld bizonyára első fog lenni az intéző körök előtt, mely figyelemben részesül, hogy a gazdasági megújulásnál a munkában és munkának gyümölcésében részét kivegye.

anélkül, hogy mindenben a mástólvárás álláspontjára helyezkednénk, mely különben a csikmegyei embernek sohasem volt kenyere, sőt, — mégis, midőn a jövő nagy munkájára gondolunk, az eszközökre is gondolnunk kell s jelenben éppen azokra az eszközökre — melyek Csikvármegye területén ma még a hadviseléssel állanak összefüggésben.

A hadi érdek nem engedi, hogy részletesen és úgy amiként szeretnők, irhatnánk ez eszközről, — de írunk kell most, jóelőre azokról, amennyi meg van engedve, — hogy a vezető körök és vármegye közönsége figyelmét felhívjuk.

A háboru alatt Csikvármegye nem egy közlekedési eszközzel lett gazdagabb. Ezek megtartása, — a talán küszöbön álló orosz és román békekötés után le nem szűrése fontos gazdasági érdeke vármegyénknek s ezzel együtt természetesen az országnak is.

Azon nagyszabású sodrony kötélpályára és ipar- vagy keskenyágányú vasútra gondolunk, melyeknek ma még fontos hadászati rendeltetése van, de amelyek jövőben a nagy gazdasági probléma megoldásánál új s nem kevésbé fontos szerepre hivatottak.

Ez új vasutak egyike mintegy 40 km. hosszúságban köti össze megyénknek vasutól elzárt déli részét egy régi vasútvonalal a szomszédos vármegyén át s így bekapcsolódna vármegyénk elszigetelt része a vasúthálózatba. Vármegyénk Nyergesentuli része népes és vagyonos; személyi forgalma, mely már csak a vízváltás miatt is sohasem irányult a megye központja felé, — elég élénk. Áruforgalma a fakereskedelemmel és savanyuvizszállításal van főként kapcsolatban; két kiváló savanyuviz forrásának produktuma a szállítási

eszközök kezdetlegessége miatt nagy részben mindig veszendőbe kellett menjen. Nem egy, még üzembe nem vett savanyuvizének forgalomba hozatala a háboru miatt szenvedett késelemet. Köz- és mezőgazdasági érdek e természeti kincsek hasznosítása, mi egyedül az alkalmas szállítási eszközöktől függ. Ma ez is meg van, — csak arról van szó: a leszereléssel megmenteni a létezőt.

Az érvek legfontosabbika, óriási területen fekvő erdőségeink előnyös kihasználása a megfelelő közlekedési eszközöktől függ. Eddig erdőségeink alacsony eladási ára a kiszállítás óriási költségei miatt volt alá szorítva. A jövőben a tengelyen való leszállítás még nehezebb és drágább lesz. A faárak általános emelkedésének nagy vagyoni előnyeit ép az előbb említett okból a vármegye magánjai, a községek, közbirtokosságok, egyházak és egyes birtokosok, nem élvezhetik azon arányban, mint a konjunktura ezt magával hozza.

Az a gazdasági üzemterv, mely egy lelkesülő hivatalfőnöknek maradandó hagyománya vármegyénkben (pedig csak bizonyos mérvben öleli fel erdőgazdaságunkat), — sok évtizedre szól, sok-sok milliót felőlelő vagyon tervszerű hasznosításáról rendelkezik, — szinte megköveteli, hogy a háboru alatt alatt azon alkotásokat, melyekről fennebb szóltam, annak szolgálatába állítsuk a béke napjaiban.

Tegyük lehetővé a létező, hár eredetileg más rendeltetéssel bíró szállítási eszközöknek jövőre megváltás utján vagy más módon való fentartásával javaink értékének emelését.

Látjuk a legutóbbi hónapok figyelemmel kísért eseményeiből Csikvármegyében a szociális intézkedések hosszú sorozatát; egy évtized alatt (igaz rendkívüli események korát éljük) nem történt annyi megyénkben, mint négy-öt hónap óta történik. Ez általánosan elismert tény. Ha erre teszünk célzást, — azt csak azért tesszük, hogy kifejezést adjunk annak a feltévéslüknek, hogy minden reményünk meg van arra, hogy vármegyénk a háboru után a kormány és már is érdemekben gazdag képviselője gondoskodása folytán céljához jut mindabban, mit jogos érdekei meg kívánnak.

Dr. Nagy Jenő.

A hadikölcsön jegyzés legelőcsőbb módja.

A VII-ik hadikölcsön jegyzése alkalmával a magyar királyi honvédelmi ministerium Hadsegélyző Hivatala szintén sorompóba áll, hogy a kölcsön sikerét előmozdítsa.

Megállapodott a Magyar Országos Biztosító Intézettel, amely a nagy és szociális jelentőségű hadibiztosításra vállalkozott.

Az intézet hadikölcsön biztosítás által óhajtja a hetedik hadikölcsön eredményét növelni. Az intézetnek biztosítási díjait a Hadsegélyző hivatal szabja meg, a mely nemcsak állandó felügyeletet és ellenőrzést gyakorol, hanem

a biztosító és biztosított közt felmerült vitás esetekben dönt is.

Ítélete a biztosítót, tehát a Magyar Országos Biztosító Intézetet véglegesen kötelezi, úgy, hogy perek teljesen ki vannak zárva.

Ezenfelül a Magyar Országos Biztosító Intézet nyereségének egy részét a Hadsegélyző Hivatalnak engedi át, tehát minden egyes hadikölcsön vagy hadibiztosítás kötése az özvegyek és árvák alapját növeli.

Ez intézet feltételeit minden hasonló tevékenységű intézeténél kedvezőbbek s díjai a legalacsonyabbak.

Megemlítésre méltó a feltételek közül, hogy ha valaki nem tudná a díjakat fizetni, azt semmi hátrány nem éri, mert a hátralelő nem perelhető, ennek dacára nem szűnik meg a biztosítás, hanem vagy tőkésíthető, a befizetett díjának megfelelő összegre vagy teljes leszámolás kérhető, mely esetben készpénz visszatérítése van a félnek.

Ezen actio nagy horderejét ismerte fel vármegyénk főispánja és alispánja, akik a többi közigazgatási hatóságokkal együtt melegen támogatják ezen hazafias, socialis és jótékony célu mozgalmat.

Vármegyénk tanfelügyelője is lelkes felhívással állította sorompóba a tanitóságot, kiket munkájukban a jegyzői kar támogat. Ők veszik fel a hadikölcsönbiztosításokat. Csikszereadában a Csikszereadi Takarékpénztár gyűjti a jelentkezéseket.

A még hátralévő pár nap mindenkinek módot és alkalmat nyújt, hogy ha még eddig nem tette, vagy nem megfelelő mértékben tette, most hazafias kötelességét teljesítse. Itt igazán nem lehet kifogás! Már 36 korona évi díj 1000 koronával szaporítja a hadikölcsön sikerét. Rajta tehát, ne maradjon ki senki sem! Ezt a becsület követeli!

KÜLÖNFÉLÉK.

— Személyi hír. Tolnay Lajos dr. főispán Budapestről január 5-én érkezik vissza és résztvesz a Vörös Kereszt Egylet 6. án tartandó estélyén.

— Kitüntetés. A király Sándor Árpád cs. és kir. kamarás, cs. és kir. huszárezredesnek az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a vaskorona-rendet adományozta és megengedte, hogy a német császár által neki adományozott vaskeresztet elfogadja és viselje.

— A király Benke Antal dr. főhadnagyának megengedte, hogy a német császár által neki adományozott II. o. vaskeresztet elfogadja és viselje.

— Házasság. Baricz Dénes gyergyóalfalui községi főjegyző, tartalékos főhadnagy és törvényhatósági bizottsági tag eljegyezte Portik Lajos gyergyócsomafalvai nagybirtokos és neje Köllő Regina leányát, Erzsikét

harangozó és első harangozni a sötéten fázó templomba tart. Hóhullásos, világos éjszakában megszólal a karácsonyi harang...

Cihelődnek a házakban. Egy gyermektrefán még jóízűt nevetnek az öregek, még egyszer körülállják a káprázató fát, aztán nehéz öltözékben, báránnyal bundában harang irányába indulnak a hívők. Leány a fluval; anyjukon apóval, mátká a párjával, a kicsikék hol elől, hol hátul, de mind mennek, szaporán ropog az új hó. Más-más pelyhek szállnak alá, egyre szállingóznak s a gyertyavilágos istenház küszöben csupa fehér alakok lépnek be szent karácsony éjszakáján.

Az a jó hideg belül, a misztikus homály itt-ott, hosszánéző gyertyák szára, csendes suttogás moraja; érző a lélek, tudja az ember: közel az Isten. És felhangzik a pásztor ünnepi hangja, száll, száll az égnek tömjénfüst illata... És felbug az orgona, majd csendesebben szól, száz gyermeknek zeng áhitatos dala: Mennből az angyal...

Végeszakad a dalnak, befejezve az imádság, kifelé tart mindenki a békeházból, hazafelé veszi útját kiki: jó meleg szobába, csésze teára tán, boldog álmódásra, haza, haza. Künn már nem hull a hó, nem felhős az ég, csillagok csillognak, ablakok gyulnak ki, üdvözlő Őt minden, ki született nekünk, győtrött embereknek. Templomban kiálszik az utolsó

gyertya, nehézajtója zörögve záródik, elalszik mindenütt a lámpa, mindenki lepihen, mindenki álmodik: mennyből az angyal...

Hej, de szép volt minden, mikor otthon voltunk, régen, ámde vonzó, különösen ható most is, midőn távol vagyunk attól!

... Nem? Hiányzik valaki? Nincsen meg valami? Nem a régi karácsony-est járja?

Nem sül omlós kalács ünnepszombatján az öregkemencében, dus karácsonyfát nem hoz most az angyal? Hívó harangszóra kedvetlenül mentek, leány legény nélkül, mátká csak magába, ura hijján az asszony? Hangos jöködve az öregeknek, a gyermekek vidám kacaja ezidén, elvesz? Nincs új cipő, nincsen bunda otthon s örültök, ha kenyérért nem sir a gyermek?

Szent estén, ki melléd eimul zuzmorás hidegben, szép székely szűz, nincsen? Kinek közeléte forróságot öntene szívedbe, távol? Ifjú asszony, kit égetett már a tűz: özvegyen ünnepsz, holott örökösödést esküdtél neki? Apák, anyák, testvérek, gyermekek nem lehettek velünk s mi veletek most sem?

Nem. Még tart az észnélküli, az oktalan öldöklés egyre, piros karácsony jön felénk az idén is. Mily üresek a házak odahaza, nem elég meleg a szobátok otthon, asztalotokról hiányzik sok minden, győtrődünk még mindig, de biztatok, biztatok ti árvák, egyedüllevők,

szomorukesergők, mert hiszünk, mert: bizakodunk mi is!

A vörös karácsony mintha fehér fényt is hozza az idén; noha piros vér hull a hóra, de ökölboszoritott kezek békülésre nyulnak. Higyjétek, reméljétek ezer szenvedői három karácsonyának, hogy eljő, hogy itt lesz, hogy megszületik a békekrisztus újra!

... Csingilingi-csingilingi: jön az angyal újra. Kinn hulldogál a hó, nem jár a sima havas utcán, csak én, ropog az ujhó talpam alatt, megyek, megyek, nem tudom merre, tudja Isten hova... Hazafelé mennek, véntemplomba járnak, orgonaszót hallanak, halvány gyertyafénynél egy kisleányt néznek... egy életet néznek...

Fazekas Bertalan.

A két kalács.

Régóta robotolok, járom e véres földet, a nyomorok, fájdalomok halmaza zúdult nyomomba, utamba. A jelen összeolvadt a jövővel, a multtal egy volt minden — csak szenvedés és szenvedés.

Országok különböző bércei egyformán hatottak, ráfeküdtek lelkeimre s annak hurjait pihenésig lefojtották.

Oh! mily nagyon szeretett volna lelkeim felcsapni — dalt — igazi dalt zengeni szerelemről, boldogságról, vitézségről, dicsőségről.

— **Tolnay főispán százados.** A király Tolnay Lajos dr. főispánt a m. kir. 9. honvédszázár ezredben századosná léptette elő.

— **Köztisztviselők kertészeti csoportja** megalakult. Azok a tisztviselők, akik még eddig nem jelentkeztek, de a csoport tagjai óhajtának lenni, szíveskedjenek a bejelentő lapot (kapható a polgármesteri irodán) kelleleg kitöltve a csoport vezetőjének, Wágner Sándor főgimn. tanárnak címére a Hadigondozó Hivatalba (Városház I. em.) legkésőbb jan. 7-ig beküldeni. Későbbi jelentkezés nem fogadható el.

— **Műsoros estély.** A Vörös Kereszt Egylet csikszeredai Választmánya a Szilveszter napjára tervezett műsoros estélyt január 6-án, Vízkereszt napján a vármegyei Vigadóban tartja meg. Az estély védnökei dentai báró Rohr Ferenc vezérezredes, hadseregparancsnok és Tolnay Lajos dr. főispán. A rendezés sokoldalú, nehéz tisztét Filep Sándorné, Gözsy Árpádné, Nagy Bénédné, Élthes Gyuláné, Ujfalusi Jenőné és Császár Jótán látják el. A rendezőségnek sikerült jól összehálogatott műsorról gondoskodni, melyet az alábbiakban közlünk: Conferal: * 1. Szaval: Becze Anczy. 2. Ének és tánc: Tauzer Manyika. 3. Monolog: Szasz Annuska. 4. Német dalok: Nagy Boriska. 5. Jelenet: Wagner Pálma. 6. Hegedül: * Zongorán kíséri Farkas Margitka. 7. Humoros szám: Veres Ilonka. 8. Zongorázik: * 9. Duette: Farkas Ilonka és Jolánka, zongorán kíséri Farkas Margitka. 10. Német szám: Farkas Baba. 11. Egy felvonásos vigjáték. Szereplők: Wagner Margit, dr. Szarvas János, * * *. Az estély tiszta jövedelme részben a „Pro Transsylvania”, részben a hadiárvak és özvegyek javára fordítatik. Műsor után tánc lesz, melyhez a zenét egy cigány- és egy katona-zenekar szolgáltatja. Az estély pont fel 9 órakor kezdődik. Belépődíjak: Páholy 30 korona, zenekari ülés és erkély-páholy ülés 6 korona és támlásszék 5 korona. Erkély 4 korona. Körszék 3 korona. állóhely 2 korona. Jegyek előre válthatók Vakar L. könyvkereskedésében. Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség. Tea, hideg buffét és italokról gondoskodik. Az estély iránt rendkívül széleskörű érdeklődés nyilvánul meg. A jegyek jelentékeny része már elkelt. Az estélyre felhívjuk a közönség legmelegebb érdeklődését.

— **Sándor László diszpolgár.** Csikszentimre képviselőtestülete Sándor László dr. székesfővárosi rendőrfőkapitányt, a község született egyhangu lelkesedéssel Csikszentimre diszpolgárává választotta és elhatározta, hogy a diszpolgári oklevelet küldöttség útján fogja Budapest főkapitányának átadni. Sándor László dr. nemcsak Csikszentimrének, hanem Csikvármegyének is büszkesége, ki rátermettségével, vasszorgalmával és széleskörű képzettségével tisztán önére jöböl érte el diszes állá-

sát, melyben már eddig is a székely névnek igen nagy becsületet és elismerést szerzett.

— **Halálozás.** Kórody Juliska 21 éves korában Miskolcon elhunyt. Kórody Ernő ny. vármegyei írodatiszt leányát vesztette el benne.

— **Vármegyei választások.** Az időközben megüresedett bizottsági tagsági helyekre december 29-én tartattak meg a választások. Értesülésünk szerint Remetén Kiss Dénes plebánost, Ditrón Gaal Miklós földbirtokost, Rákoston Balogh Géza bankigazgatót és Biró Ferenc plebánost, Csiktaplocán Márkos Endre plebánost és Péter József jegyzőt, Csikszentgyörgyön Györffy Gyula dr. országgyűlési képviselőt, Tusnádon György Elek jegyzőt és Kászonalitzen Forró Miklós jegyzőt választották meg törvényhatósági bizottsági tagoknak.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** A január 21-én tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlés az árvaszéki elnöki, kászonalicsiki főszolgabírói és egy szolgabírói, valamint az ezeknek betöltésével megüresedő állásokon kívül több bizottságot újraalakít. Ezek között legfontosabb a közigazgatási bizottság. Uj választás alá kerülnek Élthes Zsigmond, Csiky József dr., Nagy Béni dr., Kovács Gyárfás dr. és Novák Albert dr. bizottsági tagok. A közgyűlés iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg vármegyeszerte. A részleges tisztújító közgyűlést értekezlet előzi meg, melyet a bizottsági tagok óhajtatására Tolnay Lajos dr. fog összehívni.

— **Halálozás.** Maraschki Róbert csikszere-dai kir. járásbíró a segesvári kórházban hosszas szenvedés után meghalt. Elhunyt mintegy két évtized óta volt a csikszere-dai kir. járásbírói szorgalmas és törekvő bírójára. Halála rendkívül csapás leányára, ki édesanyját is nem régen vesztette el, ugyancsak Élthes Zsigmond ny. ítélőtáblai bíróra, kinek elhunyt veje volt.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter a székelyföldi négy iparfejlesztő bizottság miniszteri biztosává Inczedy-Joksmann Nándor Marostorda vármegye és Marosvásárhely sz. kir. város főispánját, Csikvármegye iparfejlesztő bizottságának elnökévé pedig dr. Tolnay Lajos Csikmegye főispánját kinevezte.

— **Adakozás.** Korödi István keresi csendőrmester a hadiárvak javára 4 koronát küldött kiadói hivatalkához. Az összeget a vármegye árvaszékehez juttattuk.

— **Eljegyzés.** Ifj. Meskó Kálmán december hó 26-án eljegyezte Petras Ilonkát Csikvárdófalván.

— **Esküvő.** Fehér Albert cs. és kir. 62-es főhadnagy szombaton tartotta esküvőjét Szalmási Annuskával, Szalmási Gyula nagykereskedő leányával. A polgári kötést dr. Marthy Ferenc polgármester végezte, az egyház áldását pedig Karácson Márton apát adta az ifju párna.

— **Elgázolt lovak.** A napokban a zsögdfürdői vasuti órháznál özv. Salló Bénédné zsögdi korcsmáros szekere igyekezett át a vasuti síneken. A szekéren négyen ültek, kik közül a lovakat Salló Bénédné 17 éves fia hajtotta. Egyikük sem vette észre a vonat közeledését, viszont a vonatvezető elől a magas fák fedték el a kilátást. A szerencsétlenség egy pillanat alatt megtörtént. A lovakat a mozdony darabokra tépte, a szekéren ülők szerencsére a szekérből kiestek és súlyos zuzódásokat szenvedtek. A fiu a fején sebesült meg, egy lány a lábát törte. A másik két utas kisebb sérülésekkel menekült. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a sorompókat a vasut a betörés óta még nem csináltatta meg és így a vasuti ór csak jelekre van utalva, melyek hogy mit érnek, bizonyítja ez az eset.

— **„A Hadsereg” képes katonai folyóirat** karácsonyi száma rendkívül sok aktuális cikket és számos közérdekű hirt közölt. A világháboru eseményeit a legmegbízhatóbb értesülések alapján ismerteti. Illusztrációi közül kiemeljük a haditengerészeti képeket, valamint az olasz harctéren készült fölvételeket. „A Hadsereg” január elsején a XV. évfolyamába lép. Előfizetési ára egész évre 24 korona egyösszáma 1 kor. 20 fillér. Minden könyvkereskedésben megrendelhető.

— **Garamszeghy Sándor könyvei.** Garamszeghy Sándor zászlós, a Nemzeti Színház művésze két esztendeig volt orosz fogságban s e raboskodása emlékeit gyűjtötte össze most megjelent két könyvében. Szibéria című kötetében nyolc hosszabb elbeszélést ad a szibériai fogolytábor sivar, egyhangu napjaiból, emléket emelvén bennük a bajtársainak, a kiket Pecsankában hagyott. Garamszeghy fordulatosan, megnyerőn, lelkének meleg érzésével vonultatja eléink ezeket az emlékeket, a legtöbbször megilletődve, itt-ott enyhe derüvel, de mindég őszintén a könyvhöz Szellai-Spolarich László rajzolt képeket. — A másik kötetének Szibériai virágok a címe, egy nyaláb lendületes költeménnyel. A csinos két könyv mindegyike öt-öt koronába kerül és kaphatók lapunk kiadói hivatalkában.

— **A legfiatalabb népfőlkelők szemléje.** A honvédelmi miniszter elrendelte az 1900. évben született népfőlkelők sorozását. — A jelentkezéseknek még 1917 január havában meg kell történni. A 18 évesek sorozása előreláthatóan január végén, vagy február elején fog megtörténni.

— **4 órakor zarnak a postán.** A világitó és fűtőanyaggal való spórlás a helybeli postahivatalnál is életbeléptette a délután 4 órai zárást. E szerint február végéig délután félnégy óráig lehet ajánlott express vagy pénzküldeményt feladni, 4 óráig pedig csomagot, azután nincs hivatalos óra a postán.

Lapunk olvasóinak és előfizetőinek boldog új évet kívánunk!

A világ látása a szép, a nemes, a madárdal mindenki öröme, csak fájt, egyre fájt.

Nem tudtam e rab világból kiszabadulni — s egyedvü mosolylyal csak azt mondogattam: „Szegény szívem, sohasem lesz nappalod”.

A percek, órák megnyultak, a napok, évek beláthatatlanokká váltak, lelkemet rabvilág járta, táplálékot semmirem nyujthatott, mert hiszen idegen volt minden. És most — fenséges érzés! Itthon vagyok, karácsony van. Betegen fekszem a klinikán. Eljött az angyal, hozott két kalácsot. Oh Istenem! mily vadul hánykódom örömben, de szeretnék beteges markommal belecshipni lelkem oly régen lefojtott hurjaiba, hadd szabaduljatok ti vénhedt hurok, zengjetekek dalt, édes melodiákat szerelemről, boldogságról, vítezségről, dicsőségről.

Egy pillanatra szabadulok a multtól, meg ráz a jelen, látásom hiába erőltetem, nem tudok nézni a jövőbe.

Beteges jobb karom vadul hurba csapni készül — felemelkedik — erőt veszit, lehanyatlik s lelkem lihegve pihenni készül; az egyik kalács után nyulok — nem tudom megfogni — egy könny, gyermeki könny gördül végig szenvedő arcomon, a mosolyok régi helyén.

Eszembe jut gyermekkorom, amidón édes anyánk ezerféle angyalhozta játéka között nem győztem eléggé örülni a karácsonynak

— napokig mosolygott az arcom s most — s most a két ajándék könnyet csalt a férfi szemébe.

Jól esett. Hiszen érzem az ünnep méltóságát. Két kolozsvári hölgynek köszönhetem a jóleső könnyeket. Kik voltak? nem tudom. Nem is akarom tudni, hisz elég ha tudják ők. Büszkéek lehetnek, annyi anya helyét töltötték be, annyi férfit indították meg — az otthon melegét éreztették a száz, meg száz megszenvedett szívvel. Istenem! Vajjon jutott-e mindenkinek e szent napon két kalács?

Könnyező anyák — síró éhező gyermekek, rokkant apák mondjátok! oh mondjátok! jutott-e nektek, gyermekeiteknek, hűséges feleségeiteknek két darab? Mondjátok! Vajjon melyik két árvának a része van mellettem.

Vajjon melyik két árva siratja a szekrényemen fekvő két kalácsot messze-messze Csikországbán. Nem! Nem! Nem tudok rá nézni — szeretném ti fázó éhező csiki vasszékely gyerekek nektek adni, hadd ti is éreztétek melegét a karácsonynak s feledjétek a vítež hős apátok, vagy egy pillanatra éreztétek, hogy köztetek van.

Ti is hősök vagytok. Elküldtétek apátokat védeni a szeretett hazát és mindenki hazáját s feláldoztatok velük együtt gyermek éveitek kedves napját, a Karácsonyt s most — most

ölelitek, csókoljátok vítež emléket, az el-esett — hazaküldött vítežségi érmét.

Öleljétek, szorítsátok dobogó kebletekre a füstös bronz vítežségi érmét, csókoljátok, csak csókoljátok, mert az arany. Apátok vítežsége tündöklőbb az aragnál is.

Ne sirjatok! hiszen közülünk valaki csak hazamegy s lesz tán neki két kalácsa.

Apátok szeretetét, utolsó üzenetét hazavisszük, apák leszünk mi apátok helyett, csak ne sirjatok! Ti gúgygő apróságok csak türelem!

Lesz még melegség, lesz még karácsony rideg hajlékokban messze-messze Csikországbán.

Istenem! Hisz az ablakom alatt egy rokkant szenvedő arcú katona, apa.

Még ez is?

A legényemnek csak ezt tudtam mondani: „Menj vidd ezt a két kalácsot neki”.

Dobos András,
tanító, 82-ös tart. hadnagy.

Mindenki kedveli a budapesti 8 órai Ujságot, megbízható hirsolgálata és tárgyilagos irányánál fogva. Előfizetési ára: egy hóra 2 korona 50 fillér, negyedévre 7 korona.

Ha butorokat akar venni
ne sajnálja az utat M.-Vásárhelyre és tekintse meg
SZÉKELY és RÉTI
erdélyrészi butorgyár részvénytársaság
kamaraí szállítók

BUTORTERMEIT.

Ebédlők, uri és hálószobák, szalonok, vas- és
rézbutorok, szőnyegek, függönyök, zongorák,
hatalmas választékban, jutányos árak mellett.

5-

Fizesse elő
a magyar értelmiség
napilapját

AZ UJSÁG-ot

Megrendelési cím:

„AZ UJSÁG” KIADÓHIVATALA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. sz.
3-3

Egy fiatal leányt irodai munkára

felveez a csikszeredai Villanytelep.
Legkevesebb 4 polgári iskolai kép-
zettség és szép írás szükséges. Ke-
reskedelmit végzett előnyben részesül.
Személyesen jelentkezhetnek január
hó 6-ig, ahol a bizonyítványok is be-
mutatandók.

Hirdetés.

A csikszeredai fűrészgyárhoz „Fészó”
erdőből nagyobb mennyiségű műfenyőfa
szállítandó, e célra fuvarosok bármenny-
nyien jöhetnek, mindennap, fuvardij
köbméterenkint 10 korona (azaz tíz ko-
rona) az erdő távolság 8 kilométer, az
ut jó. Távoliaknak szállásról gondos-
kodva lesz.

Csikszereda, 1917. december 25-én.

Veress Ignác,
felügyelő.

AJÁNDÉKTÁRGYAK

nagy választékban kaphatók.
Mindennemű óra- és ékszer-
:: javítások elfogadtatnak ::

Szalkay Dezsőné óra- és éksze-
rés-üzletében Csikszeredán.

5-6

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni Csikszere-
da város és vidéke közönségét, hogy
szobafestő és mázoló műhelyemet
megnyitottam s e szakmába vágó mun-
kákat a legjutányosabb árak mellett el-
vállalok és a legpontosabban elkészítek.

A n. é. közönség szives támogatását
kérve, maradok kiváló tisztelettel

Antal Gyula, festő
Csikszereda.

3-3

Csikszeredában, Rákóczi-utca 9.
és Apaffi M.-utca 53-55. sz. alatti
épületes belső telkek eladó.

Értekezhetni **Betegh Gyula** kereskedő
csikszentimrei lakosnál.

Intelligens leány uri háznál

teljes ellátást keres, ahol szeretné ha
családtagnak tekintenék. — Ajánlatot
a kiadóhivatalba kér.

Csikmegyei Székelybank Részvénytársaság Csikszereda.

A t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak az 1918. évi január
hó 27-én (vasárnap) délután 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

VII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése, a számadások megvizsgálása, a mérleg meg-
állapítása és a nyereség hováfordítása.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A felmentvények megadása.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Vagyon mérleg-számla 1916. évi december hó 31-én.

Activa.		Passiva.	
Készpénz készlet	13620.80	Részvénytőke	200000.—
Válto-tárca:		Tartalék alap	44541.29
Bankszerű váltók	311486.62	kamata	1781.65
Jelzálogi váltók	190786.20	részvényátírási díj	10.—
Értékpapírok	58704.25	Háborus tartalék-alap	4059.72
Értékpapír előlegek	5865.—	Ház-alap	3402.—
Felszerelések	1000.—	kamata	136.08
Folyószámla adósok	75929.25	Jótekmey-cél alap	1462.99
Óvás költség	359.89	kamata	38.16
Adósok	100.18	Hadbavonultak családjaiknak seg. a.	792.67
		Betétek	374895.87
		Fel nem vett osztalék	1316.—
		Folyószámla hitelezők	7254.64
		Hitelezők	8235.10
		Átmeneti tételek	822.—
		Egyenleg mint f. évi nyereség	9103.97
	657852.14		657852.14

Költségek.	Eredmény-számla.	Jövedelmek.	
Betét kamat	14939.42	Válto kamat	25807.97
Betét kamat adó	1493.94	Folyószámla kamat	2832.50
Tartalékok kamatai	1955.89	Különléle kamat	3177.27
Sorsjegyek	122.74	Jutalékok	7695.64
Adó és illetékek	4000.—	Idegen pénzek	225.—
Lakbér	400.—		
Tiszti fizetések	5200.—		
Üzleti költségek	2522.42		
Egyenleg mint folyó évi nyereség	9103.97		
	39738.38		39738.38

Csikszereda, 1916. évi december hó 31-én.

Albert Ödön s. k.,
ig. pénztárnok.

Szász Irén s. k.,
h. könyvelő.

Nagy Lajos s. k.,
ig. tag.

Bálint Lajos s. k.,
ig. elnök.

Szász Lajos s. k.,
ig. tag.

Fenti mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és mellékköny-
vekkel összehasonlítottuk és mindenben megegyezőnek találtuk.

Krausz Mihály s. k.,
f. b. tag.

Farkas Imre s. k.,
f. b. elnök.

Dr. Márton László s. k.,
f. b. tag.

Az Udvarhelymegyei Fatermelő R.-Társaság

••••• a Nagyerdőben földön fekvő •••••

BÜKK-HULLADÉKFÁT

SZEKERENKÉNT 10 KORONA ÁRBAN

a helyszínén áruba bocsájtja. Venni szándékozók vásárlási bárcát

Csikszeredában **BAUER JÁNOS** úrnál

sörfözde háznál válthatnak.

7-10